

SOPRONYVIDÉKI LAPOK.

Társadalmi és ismeretterjesztő vegyes hetilap.

Felelős szerkesztő és lap tulajdonos: Moller Ede.
„Magyarosodás és művelődés.”

Előfizető díj:		Megjelenik minden szombaton.		Hirdetések díja:
Egész évre	6 ft. — kr.	Előfizető pénzeket és hirdetések a szerkesztőségnek kívül Romwalter Károly könyvnyomdája (várkerület 121 sz. a.) is elfogad.	Egy négyszer hasábozott kis sor egyszeri iktatásnál 6 kr. (többzori iktatásnál 4 kr.)	Bélyegdíj külön minden iktatás után 80 kr.
Félévre	3 ft. — kr.			
Negyedévre	1 ft. 50			

Előfizető felhívás!

„Sopronyvidéki Lapok” előfizető díja:

negyedévre (jul-tól — sep-ig) . 1 fr. 50 kr.
félévre (jul-tól — dec-ig) . . 3 fr. — kr.

Kérjük a t. olvasóközönséget, hogy az előfizető díjt 5 kr. postautalvánnyal mennél előbb megküldje s ez által a lap szétküldését megkönnyítse.

Sopronyi csendélet.

Kisebb-nagyobb városoknak mindig van bizonyos céljok, a melyet maguk elé tűzve elérni törekcsenek s elérve folyvást tökéletesítenek. Mindenütt van egy kis mozgalom a társas téren, mely a polgárokat egymáshoz kapcsolja, vállvetett működésre ösztönzi s bennök az érdeket élénkíti. A buzgalom egymásnak helyzetét kellemessé tenni s ezáltal önmagának is használni, annyira amennyire mindenütt föltalálható. Csak nálunk nem történik semmi; csupán mi tespedünk a mindennapi megszokottság unalmában. Semmi élet, semmi kedv sem mutatkozik valami nagyobb, szebb cél iránt. Nekünk semmi tervünk

semmi eszménk, a mely egyhangu létünkbe változtatosságot, élénkséget öntene. Elkülönözve egymástól morzsoljuk le a nap fáradalmas perceit, a nélkül, hogy valami lelket üdítő enyhülés elé nézhetnénk. Nincs bennünk semmi társulási ösztön, a mely egymáshoz kötne bennünket, de még csak akarat sincs, ez ösztön felébresztésére. Igazán, lézengünk egymás mellett öntudatlanul, érdeklődés nélkül.

Az az elkülönözöttség azonban, mely minket nyugtáz, nem olyan mint más városokban, a hol bizonyos körök támadnak a melyek mindig valamely társadalmi jelenségnek kifolyásai és magukon az életmód, állás biztos bélyegét hordják s minden elütő jellegű tényezőt kizárnak. Az ily körök keletkezése ugyan nem valami kívánatos, de nálunk még ez sem fordul elő, habár körülményeink közt óhajtható volna, mert legalább pótolná némileg a közös egyesülés hiányát. Nálunk legfőlegb egyes családok zárkóznak el, már pedig egyes családok találkozására a nyilvános társas téren nem igen szokott valaminek lenyűgöző adni. Mi tömegesebben leginkább csak mulatságokon jelenünk meg, a hol a zenét vagy egyéb látni — hallani valót borral — sörrel fűszerezünk, mert mi a bor meg sör élvezése nélkül nem tudunk magunknak finom „mulatozást” képzelni. Ezt különösen lefolyt telünk bizonyítja, a mi-

kor a zajtalan, magasb képzettséget igénylő, művészi koncerteket fitymáltuk s föl nem kerestük és helyettük a katona zene fülhasogató boros-sörös „soirée”-it hajszoltuk s egyet sem mulasztottunk.

Az ilyen „soirée”-k, a német nagyon leleményesen tudja s szó értelmét egy kis csavarintással megmagyarázni, zsúfolva telt termekben folytak le, míg ellenben a florenti hegedű négyes alig ötven személyt bírt nagy nehezen vonzani. Szóval mi csak a közönséget tudjuk méltányolni.

Pedig ha az ember Sopronyt híreből ismeri csak, akkor oly fogalmat alkot magának róla, mely azt az elsőbb rendű városok mellé sorolja. Hogy is ne! Hisz annyi iskolája, annyi egyesülete van hogy már elhelyezni se bírjuk. S a hol ennyit az iskola, meg egyesület, arról persze láthatlanba okvetetlenül nagy műveltséget, felsőbb művészeti ízlést kell az idegennek föltételeznie. Ha azonban e tényezőket, működésök, hatások körében szemléljük, föltötte megcsalhatkozunk. A legtöbb iskolánk ferde irányban, nem a kijelölt esz-közök és mód segítségével halad célja felé, a miért a panasz nem is ritka; az egyesületek pedig vagy ellenséges állást foglalnak egymással szemközt, vagy csak szűk körökben működnek s egyoldalú felfogást követve szintén elreteszlik magukat és

egy két nyilvános föllépéssel megoldva hiszik föladatukat.

Van például Társas körünk és Kaszinónk de tudnak-e ezek a mindennapi egyhangu találkozás célján kívül még egyebet is fölmutatni? Nem elégséges az értelmiség terjesztésére az együttes kávézás, tekezés, nem is említve az újság olvasást, mert mindezt másutt is tehetjük. Az ily egyesületeknek eredeti céljuk a hazában elő forduló régiebb s újabb jelenségek meg-hányása, a fölmerülő eszmék megbeszélése, nemzeti irodalom és tudomány hathatós fölkarolása tetteleges pártolás, eszmeesere és és fölolvásokkal s valjon nyert-e e két egyesülettel a női világ; vesz-e ez részt a férfiak találkozásában? Persze a jelen viszonyok s a dolgok ily állása mellett nem is lehetséges az. De akarattal, kitéréssel minden kiküzdhető.

Bátran állíthatjuk, hogy a nők nem egyszer szívesen hallgatnának meg egy-egy fölolvást, szavalmányt, műkedvelői zene vagy szín előadást. S mindez csak művelné kedélyünket s mindinkább egymáshoz közelebb hozna. A téli estéket gyakrabban tölthetné be az ily szívnemesítő mulatság. S erről jó volna már most gondolkoznunk. A nyár nem oly hosszú s rajta kellene lennünk, hogy a legközelebbi tél már készen találjon bennünket. Csak kezdeményező kell a gátra s reméljük, hogy sikerül-

Tárca.

A szenvedély áldozata.

— Rajz. —

(x) Nem maradhattam. Kellett men-nem.

Keblemet dulta az érzelmek vihára. S ez érzelmek a legrikítóbb ellentét öszszüt-közésében találkoztak. Egy részök tartóztott; más részök sarkalt, hevített, üzött. Ha azoknak engedtem, ezek lázadtak föl; ha ezekre hallgattam, azok bántottak.

Nem bírtam magammal. Eszem elom-pult s csak szívem zajongott. Minden egyéb körülöttem nem létezett számomra.

A csábítás és rémités szelleme küzdötte szívemben a harcot. Ah, mily szívesen les-sük a csábító szellem sugalmait, de mily bor-zalommal fogadjuk a rémitő szellem fenyege-téseit.

A csábítás mindig izgatóbb mint a ré-mítés.

Ki hitte volna, midőn e nőt először lát-tam hogy találkozásunk oly gyászhoz lesz? Én legkevésbé. Hisz mikor beszélget-tünk, keskeny ajkai körül folytonosan a gúny elriasztó mosolya kergetőzött. Mikor első együtt létünk alkalmával bucsúztam tőle alig hogy kezét nyujtá s azt is oly kelleltenül hu-zakodva. S mikor szép álmokat kívántam neki éjszakára, oly fanyar arc kifejezéssel kö-szönte meg, hogy szinte borzongtam.

Azt mondják hogy a nők közönye való-di vagy színleges. Ha valódi akkor soha sem nyilatkozik kirívó vissza tetszéssel, legfőlegb,

ha e közönyt nem akarjuk észre venni, mert ilyenkor megvetéssé vagy ingerkedő boszan-tássá válik; de ha színleges, akkor minden-nemű fondorlatnak, cselofogásnak előidézője.

Én valódinak vevém közönyt. S ezt nem tudtam elviselni. Azt óhajtam, hogy közönyt a legmélyebb szerelem váltsa föl. Azt kívántam, hogy úgy szeressen, a miként én tudnám szeretni.

Pedig már nem volt szabad sem a keze, sem a szíve. Titkosan örködő szemek kísér-ték el-elforduló pillantását, keze szorítását. S mégis oly örületes gondolatok járták el-mémét.

A női szív ellenállása kínos a szeretőre nézve, s csak annál hevesebb ostromat kelti föl maga ellen. A közöny azonban kinzóbb az ellenállásnál s kétségbejött.

De nincs kéjesebb, mint a színlelt kö-zöny leleplezése; a vélt csalódnak megsem-misülése, az üldözött, féltett szerelemnek bi-rása.

Egy nap csak azon vettük egymást ész-re, hogy mindketten szerelmet vallottunk, sze-relemről csevegtünk s hogy mind kettőnket a szerelem boldogít, egyesít.

Bár soh'se éreztük volna e szerelmünk boldogító hatását.

Most is e hatás súlya, fájdalmasan kel-lemes súlya nyomasztá keblemet. Megígértem, hogy ma látni fogom. S ígéretemet meg nem tartani annyit lett volna, mint szívét a vá-rakozás nyugtalanító gerjedelmének zsákmá-nyul oda vetni s kegyetlenül megcsalni.

Nem, ezt nem tehettem, bármily bün-tetés kövesse is a vendégszeretet jogának meg-sértését, kijátszását. Meggondoltam lépésem-rút voltát, megeshető szomorú következmé-nyeit. Megfontoltam azt is mivel tartozik a

nő a férjének. s mit érdemel az, ki viszonyu-kat tolokodásával beszenyezi, szétszakítja, gyűlöletessé teszi s még sem tudtam legyöz-ni indulataim romboló kitérését, nem tudtam önmagamnak parancsolni — nem maradhat-tam . . . kellett mennem. . . .

Előtte állottam, kezeink öszszefonódtak, tekintetünk egymáséban fűrdött.

Egy székre mutatott. Leültem. Ő ve-lem szemközt foglalt helyet. Nagyon szűk tér választott el bennünket.

Ajkaink mintegy lezártak. Csak só-hajtani, beszélni nem voltunk képesek

Az én, de az ő szívére is valami külö-nös, legördíthetlen teher nehezedett.

Körülöttünk titokzatos csend honolt. Semmi sem mozdult meg a szobában. Csak lélekzetünk árulta el, hogy benne a butoro-kon kívül élő lény is van. Szívünk gyors dobogása hangzott csak s győzött meg min-ket érzelmünk lüktető izgalmáról.

Talán az önvád marcangolta keblünket, az tette oly rémössé a falak néma dermedtségét oly rekkenővé a szoba bekerített levegőjét?

Az önvád jajdult föl olykor az egyik-másik bútor recsegésében?

Oh, hisz ő mosolyog, nem jelenthet bú-s-lakodást, szívbéli fergeteges küzdelmet.

Feje hátra hajlott a szölye támlájára. Tekintete édes bájjal siklott el arcomon. De-lejes vonzalom futotta végig tagjaimat. S min-dent elfeledtem. Szívem megkönyebbült s ujjongva cikázott át rajta az indulatok hév-teli gerjedelmei.

Keze ölében nyugodott. Most lábacs-kája hegyére támaszkodott s himbalóznai kezdett.

Tovább meg nem állhattam. E keces kéz, kisedel láb, s kedves bólingatás elszedi-

tett. Megragadám kezét s a tüzes csókok özönével árasztottam el.

Fölvetém tekintetemet. Szemünk suga-ra áthatotta egymást. Ugy éreztem, mintha ekkor a pir szökött volna képeembe. Arcom legalább égetett. Homlokom izzott a hasogató érduzzadástól.

Lekaptam pillantásomat a nő hunyogató szempilláiról s nem mertem újra reá nézni. Elfátsultság fogta el keblemet s idegeim a gyönyör tulságos éidelése következtében el-gyöngültek.

E kábultság nem vett oly erőt rajtam, hogy kevésre rá magamhoz ne térjek. Csak-hogy a mámor rövid pihenést igényelt.

Fejem lekonyult s a szemem padlón té-velygett. A kijózanodás pillanatra megjéesz-tett, azonban csakhamar új életet öntött be-lém s lellem rugakonyasága megint vissza ke-rült. De még mindig hullámozott bennem a fölka-vart érzelem. Végre nyugodtabb lettem, legalább annyira, hogy visszanyertem bátorsá-gomat s már készültem föltekinteni.

Ekkor megcsuszamlott a nő s térdével az enyimet érinté. Most már nem ingadoz-tam s mire vontatva fölemelém tekintetemet elébbi helyzetében találtam az elbűvölő hölgyet.

Hogy mi történt vele e közben, arról számot nem adhatok. Arcvonásai ép oly vi-dám kellemet lehettek mint előbb. Mintha semmi sem fordult volna elő köztünk. Ugyan-azon mosoly, ugyanazon lebilincselő tekin-tet, ugyanazon kedves nyugodtság tükörzödött arcán. Vagy visszafajította érzelmei kitérését vagy hiúsága üzött velem játékot.

Nem kutattam az okát, de nem is te-hettem. A varázs, mely egész alakján előmlött, annyira lekötötte képzeletemet, hogy minden

ni fog. Nem egy hálás megemlékezés kísérséni ily egyesület létrehozójának buzgokodását, törekvését.

Vagy alkossunk ily alapon, melyet csekély terünk miatt bővebben ki nem fejthetünk, új egyesületet vagy reformáljuk fellevő egyesületeinket. Többszörös értekezés e tárgyban meg adná az alkotás nyitját s mi a mellett, hogy télen élvezetes mulatságokban részt vennénk, még nemesülhetnénk, művelődhetnénk is.

A hölgyek bizonyosan támogatnák tetteleg részvételükkel a férfiakat az előadásokban, sőt azt tartjuk, hogy nélkülük ily egyesület nem is létesülhetne. Így elérnék azt, hogy ily egyesületnek nemcsak férfiak, hanem nők is volnának tagjai, s megadnók nekik az alkalmat a társas élet előmozdításán működhetniök.

Fontoljuk meg ezt még részletesebben, gondoljunk, jótékony következményeire s buzduljunk föl ez eszmén.

Konstantinápoly.

II.

Ezen egyszerű város, melynek külseje oly szép, legtöbb részeiben mooskos és sáros. Sok városrészen az idegen látogató kötéltáncos módjára kényserül a ki és beszögélő házak közt lejteni s majd a kőborló s marakodó ebek, majd a rőfőgő s mooskító sertések közt vánszorogni; a gondatlanság a törökök részéről a betegségek csiráját nagyra neveli. Az egészségi állapotra nézve csak az az egy nyujt kis könnyítést, hogy a gyakori tüzvész az ilyen ragály fészkeket tövig felémszti. Még a lomha Oroszországban, még a könnyelmű Ejszakamerikában sem dühög a tüzvész oly gyakran. Más hol a tüzvész szépítő következményű, de itt a hol a toronyör egy héten tíz tizenkét tüzet jelez, s hol ezer meg ezer épület lesz martalékává, mindenki csak könnyedén épít. Csak kevés helyen vehetni észre a szépülést; de ez is csak azóta van, a mióta a „frankok“ a perai dombon „ott lenn“ házaikat megépítették, s ezóta a kö mind nagyobb és nagyobb kelendőségnek örvend, ámbár csak átmenetesen. Jelenleg a faházak tartósabbak által vannak helyettesítve, egy fehéres mészkőből, melyet sárral ragasztanak össze. A fényűző lakókhoz az építészek bőségesen rendelkezhetnek kék és szürke márvánnyal, mely Marmarából, és a szép testzsinóval, mely Cyzicus öble mellékéből Kis Ázsiából hozatik.

A gyakori tüzvész, ugyint a háboru dűbe, mely a mohammedán uralmat megelőzte, megírkitotta a régi Byzanc emlékeit, csak a

regi Hippodrom helyén láthatni még a becses bronz háromlábát, melyre kígyók tekerődnek, azon háromlábát, melyet még a plataeaiak tettek volt le a delphi templomban a perzsák fölötti győzelmük emlékére. Azonban a byzanci császárok idejében csak oszlopok, obeliszkok, vízvezetési ivék, s itt ott hulladozó falak maradtak fenn, s legujabban megtaláltattak Justinian palotájának dűledékei és Szent Zsófia két temploma, mecsetekké átídoimitva. A nagy Szent Zsófia, mely a félsziget külső lejtőjén emelkedik a szeraly mellett, többé nem a legszebb épület a világon. Nincsen meg azon csodás nagyszerűsége, mint Ahmedí vagy más mecseteknek; tömeges alsó építmények, támaszok, külső oszlopok, mooskos sátorok s ronda házak által körülveve undorító külsejű. A belsejében más támaszoszlopok s a törökök fal ragasztója, melyben helylyel közel szép mazaik is van, meg változtatták a templom jellegét; csak a hatalmas kupola gyakorol rendkívüli hatást. Négy szerpentesi oszlop, mely a nagy templom oszlopai közül kitűnik, mint mondják, az ephesusi Dianatemplomból származik.

A szeraly a kertekkel a hajdani Byzanc helyén fekszik. Megvannak keces pavillonjai, sűrű árnyéka, de egyszersmind a gonosztettek és gyilkolások hajmeresztő emlékei; még most is mutatják a külső fal alatt azon helyet, hol a rabszolgák a tengerbe hajigálák éjjel azon zsákokat, melyekbe zultának vagy élő odaliskok voltak bele kötve; a víz, mely testeiket felvette a lejtős síklóról, sebes mint egy folyó, örvényével balra fordulván. Emlékezetesebbek az arab és perza építészeti remekei, melyek kizsákaik, viszműveik, hidaik, ivmeneteik s ligetekkel a Bosporust szegélyezik. Szépségüket a környező természet emeli, szintugy mint az ég tündöklése s a tenger csillogása, ugy hogy ezen épületek a városnak keleti szépségét átvarázsolva mutatják be a szemlélőnek.

Konstantinápoly belsejének legkülönösebb épületei a bazárok, nem csak a jólét és fény miatt, nem csak az áruk mindenfélesége s bősége folytán, hanem az emberek miatt, kik mindenféle faj és égőből találkoztak itt. Europa államai közt Törökország az, mely a népek s nyelveik legfeltűnőbb ellentéteit képes felmutatni, de sehol sem, még Dobrudzsában sem lehet a népek oly bábéljét látni mint Sztambulban. Mint főváros magához vonzza a birodalom összes népeit, Anadolí, Szyria, Arábia, Egyptom, Tuniszból, az oázisokból épenugy, mint a török-görög félszigetből. Ugyan a „frankok“ is, t. i. az európaiak, az olaszok és franciák, angolok és németek is itt gyűlekeznek nagy mennyiségben, hogy a Bosporus nagyszerű forgalmának kedvezményeit arathassák. Mindentéle arcszin és termet gyűlt itt össze a rabszolgavásáron, melyet a karavánok Afrika mélyében a Nilus forrásainál összefogdostak. Sztambulban tör-

vény által megvan tiltva az emberhussal való kereskedés, de a diplomatia minden működése dacára a „rabszolga kereskedők tiszteletes testülete“ még mindig nagyban üzérkedik néger s cserkesz nőkkel, fekete s fehér eunukokkal. És lehet-e az máskép egy országban, melynek fejedelme s főurai kiváltságunknak tartják a jól megtelt háremet? Az angol Millingen a sztambuli rabszolgák számát 30,000-re teszi s ezek nagyobb része Afrikából való. Különös s érdekes az népfelölösre nézve, hogy a sztambuli néger családok nem képesek törzsüket állandósítani. Négy száz év óta több mint egy millió néger hozatott be Törökországba; de az éghajlati alkalmazkodás nehézségei, a hitvessel való galád banásmód s a nyomor mindinkább ritkítja épen e számos törzset.

A többé kevésbé megközelítő meghatározások szerint Konstantinápoly lakosainak száma 600,000-re rug; azonban sem a külvárosban, sem a városban magában nem volt még népszámlálás. Még kevésbé lehet a lakosságot nyelv szerint megkülömböztetni, mert a műzümánokac rendszeren törökökhöz számítják; a tartományokban könnyű ezen megkülömböztetés, de a nagy város zagyalékában, ahol a szokások és erkölcsök oly gyorsan megváltoznak, ahol az egyes típusok összevegyülnek, a hol ugyanazon templomba annyiféle ember jár, nagyon nehéz a megkülömböztetés. Talán egy harmada a lakosságnak török, az arnauták, bolgárok, görögök, szerbek, örmények, arabok, négerok, cserkeszek, trabizunti lázok, s a frankok. Egyébiránt a mohammedán faj mindinkább fogy s húsz év óta a „raják“ nagy arányban szaporodnak, nem csak bevándorlások, de születések által is. A műzümánok némely részeken csak külső kényser mellett maradhatnak tulsúlyban, de azért más helyekről p. a külvárosokból mindinkább kiszorulnak. A törököket nem tekintve a városterületén legszámosabbak a görögök, kik szintén a belvárosban vannak legszámosabban s köből épült házikökből „Phanar“-ban a törökök száma ellen sikker harcot vivnak befolyásuk által. Az ő patriarchájok itt lakván, a templom körül a gazdag kereskedő s üzérkedő görög nagyok palotái érik egymást. A török alattvaló keresztyének a patriarcha alatt állván házassági örökösödési s más ügyeiknél fogva, ennek hatalmasa igen nagy s csak a szerb és román egyház elszakítása gyengítette egy kissé a görögök hatalmát, de nem a törökök előnyére. Mindezek dacára a görögök képezik a város élitejét tanultságuk, honszeretetük, finom modoruk s összetartásuk által. Az „örmények“ nemzete játsza a kis kalmárok szerepét s miután ebben nem szokta mindíg az erkölcsönal szigorú határát tekintetbe venni, s más kép is rideg, titkolódzó, gyanakodó természetű ugy annyira, hogy még egymással sincs egyezségben, a miért a „parz“-k sorsában ré-

szesül. Mindenkinnek van rájok szüksége, de senki sem barátkozik velük s ők is mindinkább elfelejtik a haik nyelvet.

Ha csak ezen nemzetségek volnának Sztambulban, az már régeveszett s összeomlott volna. De külvülről mindig jönnek gyarmatosok. Az arnautak mint izmos népfaj csak is a beszállásolt katonák szerepét viszik; az ázsiai s afrikai arabok s más népek csak szórványosan jönnek elő, hanem a nyugati népek, a „frankok“ kik a dűledékeket eltakaritva ép s csinos lakokkal pótolják a városnak más-képen is mind szebb és szebb színezetet adnak, s ők már jelenleg is majdnem harmadát képezik a lakosságnak s tanultságuk, szorgalmuk, tehetségeik iparuk által oda viszik, hogy nélkülük semmi jelentékeny politikai mozzanat sem történhetik s Sztambulban magában nincsen keleti kérdés. ☉

Miként hálnak meg a költők, írók és tudósok.

(Német után Steiger Ferencről.)

I.

Midő François Rabelais francia író 1553-ban halálos ágyán feküdt, du Bellai bibornok egy apródot küldött a beteg költőhöz, hogy ennek hogy léte felől tudakozdójék. Rabelais jó ideig vidor s tréfás módon társalgott a fiatal emberrel, de egyszerre közlelni érezte végőráját s így szólt hozzá: „Menj s tudósítsd ő kegyelmességét azon állapotról, melyben látsz. Induló félben vagyok, hogy egy nagy talán-t (grosses Vieleicht) keressek fel. Huzzátok le a függőnyt, a bohózatnak vége!“

Gyóntató lelkésze, ki az elszállt nagy szellemnek vigágát sem megérteni, sem méltányolni nem volt képes, később azt híresztel el, hogy a balhatatlan költő ittas állapotban költözött át a más világra.

Szomorúbb s setétebb volt Torquato Tassónak a „Megszabadított Jeruzsálem“ olasz költőjének halála 1595-ben. Midő végső perceit közelegni érezte, könyörögve kérte Cinthio Aldobrandini bibornokot, hogy nem kimélve sem költséget, sem fáradságot, vásárolná össze s semmisítene meg a „megszabadított Jeruzsálem“ összes példányait. Nem akarta, hogy nyoma maradjon ezen költeményének, mely az utókort az ő tévedéseire oly élelken s megcáfolhatlanul emlékeztette.

Miguel Cervantes a „Don Quixote“ híres regény spanyol írója 1616-ban tollal kezében mult ki. Miután felvette az utolsó kenetet, még igen vidám hangú ajánló költeményt írt, melyben közelgő haláláról emlékezik meg s azt mondja, hogy annak nem szükség, épen tulponosnak lennie, hogy ő

fírkésző oko-kodást eleve meg hiúsított. E benyomástól újlag kezdett sajogni bensóm, megint elbűbított bájának hatalma.

Most azonban nem ragadám meg kezét, hanem gyöngöden simogatóm s elfogódva élvezem az arcán szökdelő érzelmeinek ki nyomatát.

Midőn láttam, hogy nincs ellenére kedvteléseim, közelebb mozdítám székeket s keble fölő hajolék. Léleketünk elegyült. Keble sebesebben pihegett. Ajkai vonaglottak, szeme lecsukódott.

Mindez annyira megrendített, hogy szinte remegtem. A reszketéstől alig bírtam lábamon megállni. A gyönyör pillanatának közelsége megrészegített s csak öntudatlanul szivtam magamba a legédesebb forrás nedvét.

A csók villanyszeru hatása annyira fölgerjesztett, hogy megszibbadva vissza döltem székeembe.

Néhány percig léleketünket is visszafojtottuk s szó annál kevésbé tévedt ajkunkra.

A szeretett hölgy most azonban fölegyenesedett zsöllyében, rám szegezte átjáró tekintetét s felém fordulva rebegé: mit akar ön elérni? Tudja hogy mire juthatunk?

Ily kérdést nem vártam. E szavak mint jégzuhatag omlottak kedélyemre. Agyam zűgött a különböző sejtelmek zűretől. Rázkódtam a hidegtől, mely testemem végig szaladt. Tehetlen voltam s nem bírtam szóra nyitni ajkamat. Csak bámulni tudtam, bámulni azt a nőt, ki idáig csalogatott s most az örvény széléről vissza lők hogy megborzadva mélységétől szörnyen föleszméljek.

Asszony! ördög tanyász kebledben, hogy ennyire taszítasz a győtrelem poklába? De ezt csak gondoltam, kimondani képtelen valék.

Nagysokára mégis megembereltem magam s legalább azt tudtam elstutogni: Asszonyom! távozzon!

Ön távozni akar? Most, ily állapotban engem a kétségbeesésnek fölálodozván?

Tehetek-e máskép asszonyom? Magamra vállalhatom-e lelkiismerete nyugalmának fölzaklatását. Eddigi boldogságát nem akarom tönkre tenni. Engedje meg, hogy távozhassam.

Nem, önnek nem szabad távoznia, önnek itt kell maradnia. Ne értsen félre. Ön egészen másként magyarázza szavaimat, mintsem azokat én fogom fel. Vagy mit kíván, hogy ellenkezőjét bizonyítsam be annak, a mit mondtam.

Asszonyom ön olyant ejtett ki a mi engem el üldöz látásától, oldalától. Az ön szavai azt tartalmazzák, hogy aláasom családi életét, földi javát. Ily vádat el nem tűrhet kebelem. Nekem földönfutóvá kellene lennem, ha szavait másként értelmezném s ennek alapján tovább fűznök viszonyunkat. Nekem távoznom kell.

Ne, ne hagyjon el. Bocssáson meg, hogy annyira megfélekeztem magamról s szavaimmal megsértém. Vagy azt akarja, hogy a földre boruljak s össze kulcsolt kezekkel könyörögjek irgalomért? Kívánja?!

Szeméből záporoként hullott a köny. A zsöllye karára hanyatlott s zokogott.

E jelenet fölkorbaesolta úgy is sajjó érzelmeimet. Majd forró majd fagyos hűv lángolta át testemet. Szinte oda tapadtam székeembe. Fejem kezembe sülyedt. Nem tudtam szólni: s csak lázas keringése véremnek hajtotta keresztül — kasul agyamban a legborzasztóbb rém gondolatokat. Ez asszony vagy igazán érez, vagy a legesalárabb hűség teremtménye. Mindenféleképen mennem kellett. Ha igazán érez, vagy a legsötétebb bűn fogja megbélyegezni jellememet, ha pedig hű csapodár, akkor engem tesz szerencsétlenné. Nem, nem maradhattam.

Asszonyom, ha mindjárt nem is távozzom, azt mégis kikötöm magamnak, hogy ezental látogatásától fölmentem. Nekünk szakítanunk kell, ha csak könnyelműen nem akarunk romlásunk okozói lenni. Én önt többet látni nem akarom. Adja beleegyezését, s felejtsek a történeteket.

Mint a megtébolyodott szökött fel helyéből. Megfogta karomat, szemembe nézett s kínos mosolylyal dadogá: ha nem távozik, pedig távoznia nem szabad, akkor igérje meg, hogy eljár hozzám, még pedig mennél gyakrabban. Mert ha nem teszi, mindenütt nyomában leszek s keresni fogom az alkalmat, hogy bárhol s mennél többször találkozhassam önnel.

Mit tehettem?! — Asszonyom, úgy engedje meg, hogy ritkábban jelenhsek meg ön előtt s mindig másnak társaságában.

Oh, csakhogy valahára kimondta. Igen ön el fog jönni, a többivel nem törődöm. Csábainak bár lassu, de föltétlen hodi-

tására támaszkodott? Ki akarná ezt eldönteni?

Asszonyom nem volna már azért is tanácsosabb csak néha találkoznunk, egy idővel enyhüljön szenvedélyünk s mi egymással szemben csupán mint ismerősök állhassunk? — Nem tudom, mikép bírtam ily szerfölött magamon uralkodni. Elhatározott szándékom volt eltérni a köteléket, mely hozzá láncolt. — Pedig szerettem, szerettem végtelenségig!

Emlékezzék előbbi szavaimra s a saját igéretére. Ön rendszeren meg fog látogatni mint azt eddig teté.

Hogy tudtam, csak ezt is igérni! Mért nem siettem e helyről azonnal, még idejekorán. Késedelmezésem kifolyása a legiszonyúbb lön.

A nő visszahanyatlott a zsöllyébe. Érzelmeink csöndesülni kezdtek s én ismét fölpillanték. Vesztünkre!

A szende nyugodtság, a mosolygó könnyedség ismét önt jászott ábrázatán. Nem tudtam ellenállni! Feléje vontam székeket, egy pillanat . . . s a legtűzesb csók egyesíté lelkünket.

Még átölve tartók egymást. A képes gyönyör megfosztott minden egyéb érzékünktől s nem hallók a szomszéd szoba ajtajának nyikorgását.

Egy lövés dördült el. A nő sziven találva nehéz sóhajjal ölembé rogyott.

nem fog haragudni, ha kéni fog is; ha azonban kéni nem akarna, viszont ebbe is bele fog nyugodni.

Francia de Malherbe, francia író ki 1618-ban halt meg, még halálos ágyán sem tagadhatta meg ítéset — s szépszerűen jellemelt. Midőn gyóntatója a tulvilág boldogságát meglehetősen trivialis dagályljal rajzolta eléje, haldokolva így kiáltott fel: „Az Istenért hallgasson, Ön előadása oly rozslésű, hogy még a mennyország is visszatartó lesz előttem!”

Lope de Vega spanyol drámaíró 1635-ben bámulatos nyugalommal költözött át egy jobb létre. Miután az utolsó kenet felvette s ájtatosan imádkozott, még néhány óráig élénken társalgott, aztán a legkisebb fájdalomnyilvánítása nélkül elnyújtózott fekhelyén s meghalt.

Midőn Hugo Grotius 1645 halálán volt, hangosan imádkoztak felette, s megkérdezték, hogy érti e az imákat, így felelt: „Hangotokat hallom, de nem értem, mit beszéltek.” Lelke mintegy elhagyta volt már testét s elszállóban volt ama szebb hazába. A világ üres zajként tűnt el előle.

De la Rochefoucauld egyike a legnagyobb emberismerőknek, ki „Reflexions et maximes morales” című könyvében évek hosszú során át szerzett vizsgálódások és tapasztalatok szellemi gyümölcseit örököltette meg, nyugodtan s előkészülten, mint valódi bölcsész s lovagias férfi vált meg ez élettől 1680-ban. Halálos ágyán, haldokolva még barátnéja de la Fayette asszony hógyléte felől tudakozódott, ki költő barátja miatti aggodalomból feküdt beteg.

Molière, a nagy költő s színész, midőn már érzé, hogy élte vége felé jár, — „képzelt betegét” írta, azon vigjátékot, melyben egy egészséges mindenütt a halált véli látni, holott a szerző, a halál csirájával szívében, arról mit sem akar tudni. Még élte utolsó napján 1643 febr. 17-én, neje s barátja kéréseinek dacára, Argan szerepében fellépett s a darabot nagy erőmegfeszítéssel végig játszta. Éjjel vértőlulás rohanta meg s míg a lélek a testtel küzdött, a haldokló költő az ágyánál örködő apácák imái közé vigjátékából vett egyes idézeteket mormogott.

Midőn 1679. a tudós Hobbes Tamás, azon kérdésre, vajon lehet-e még reménye élni, orvosától tagadó választ kapott, röviden így szólt: „Ugy hát örvendek, hogy találom oly lyukat, melyen át e világból kimászhatom.”

„Jean Racine” mindig félt a haláltól, de midőn ez 1699-ben nála bekopogtatott nyugalommal fogadta azt. Fiának még levelet mondott tollba, melyben de Carron urat, felkéri, hogy a királynál tegyen lépést nyugdíjának hátrahagyottjai részére leendő kiszolgáltatása iránt. A levél már megvolt írva, midőn Racine Boileau barátjáról emlékezett meg s hogy még ennek is joga, van hátralékos nyugdíjra. Tüstént újra iratta a levelet fiával s Boileut is belefoglalta keretébe. „Mondd meg fiam Boileuának, hogy barátja vagyok a sűrű” valának utolsó szavai.

Szintily éber s emelkedett lélekkel mult ki John Locke 1704-ben. Lady Masham a zsoltárokból olvasott fel neki, midőn egyszerre felszólt: „Elég lesz már” s lehunyta szempilláit.

Boileau ki „l'art poétique” című művével a francia költészetnek törvénykönyvét alkotta meg, Boileau az finom satyra embe- re, 1711-ben halt meg — vidáman, mintegy a költészetet tekintve halálos ágyán ápolójával. Kevéssel halála előtt egy új szomorumüvet olvasott fel neki egyik barátja: „Oh drága barátom — kiáltott fel erre ő — nem jókor halok e meg? — A hajdankori pradonok kiket ifjukorunkban annyiszor kinevetünk, istenek voltak a mai kor íróhoz képest!” Midőn azt kérdezték tőle, hogy miként érzi magát, Malherbe egyik versével felelt: „Az idő meggyőző, támadásának engednem kell!” — Haldokolva is megismerte Coutard barátját s kezét nyujtva neki, halkan susogta: „Isten hozott és isten veled — és pedig isten veled sokára, igen sokára!” —

Midőn Addison József a londoni Figyelő című heti lap híres munkatársa (1719) érezte, hogy a halál órája ütött, vejté, a könyvelmő Lord Warwickot hivatá magához s őt ezen szavakkal fogadta: „Azért hivatlak, hogy tanúja légy annak, miként hal meg az igaz keresztény!” — Ezek voltak végszavai, melyek után kezeit kulcsolá össze s egy jajszó, egy sóhajás nélkül lehelé ki nagy lelkét.

Az emberi nem javítása volt műveinek irány eszméje s ezen eszmét még élte végső pillanatában is szívén viselte. Miután nem sikerült könnyelmű fiatal vejté élete folyása által megjavítani, halála által akarta őt megtéríteni, — s Addison végszavainak szerencsés eredménye lön.

Pope Sándor utolsó szavai ezek voltak (1744): Semmi sem eredményesebb, mint az erény s a barátság; de a barátság is csak erény. Ezen szavak eléggé jellemzik a nagy férfit s egész életét.

Fontenelle, ki 90 évnél magasabb kort ért, halálos ágyán azon kérdésre, hogy érez-e fájdalmat, ezt viszonozta: „Igen, bizonyos nehézséget érezek: lehetni.”

Sterne Lőrinc, a kellemős humorista, a „Tristram Shandy” szerzője, 1768-ban halt meg elhagyva barátaitól, környezve oly egyénekkel, kik meglopták őt. „Most itt van!” kiáltott fel, felemelkedett nyughlyén s védelmezni látszott magát oly valakivel, ki őt megrabolni akarta.

Gray Tamás, ki 1771 költözött el oda, honnan senki sem tér vissza, nyugodtan várta be végóráját. Midőn ennek közelségét érezte, halkan így szólott őt ápoló rokonának: „Molly, az óra közeledik.” És ezen pillanattól csak a jövő életre volt irányozva minden gondolata.

Midőn lord „Chesterfield,” az illem és udvariasság ismeretes classikusa, 1774-ben végvonalgásban feküdt, egyik barátjának látogatását jelentették neki. „Adjanak neki széket!” sohajta Ch. és kimult. Megszokott illemérzete még a halálban sem tagadta meg magát.

Goldsmith Oliver, a „wakefieldi” lelkész hírneves szerzője egy évvel korábban, 1774-ben halt meg. Midőn orvosa, kedély- állapotáról tudakozódván, azt kérdezte tőle: „Nyugod-e kegyed kedélyében? — G. azt felelte: „Oh nem!” És mégis, G. leszámítva néhány csekély emberi gyengéjét, igen jó lelkű s tiszta jellem volt.

Haller Albrecht († 1777), ki utolsó pillanatáig tudós vizsgálatokkal foglalkozott, bölcsészként mondott le életéről s igazi keresztényként nyugodott meg sorsában. Utolsó, az orvoshoz intézett szavai voltak: „Barátom, ütem megcsünnik verni! Ez alkalomra készen vagyunk.”

Holmi.

— Jó estét urak! Hát már megint a politika paripáján nyaraltok?

„Ugyan hallgass, fogalmad sincs az isteni politikáról! Hisz ez az élet fűszere!”

— Ejnye de nagyra vagy vele, még végre engem is bele keritesz ez isteni há- lóba!

„Ne félj, te ki vagy zárva e bűvkörből, ily avatlan kezekbe nem való e mennyei szer!”

„De hát voltaképen mi kavarta fel ugy az izédet? Hisz csupa láng vagy! Félek, hogy jeges szíved elolvad, és elpárolgok a semmisségbe!”

„Teringettél! Volnék csak nyolc napig király tudom.”

— De mit csinálnál avval a pünkösdi királlyal? Tán csak meg nem támadnád a törököt!

„Korántsem! hanem.”

— Hanem pénzt veretnél kutya bőrből, hogy megnyúzhasd a világ összes kornyiká- lóit!

„Ugyan ne izetlenkedjél! Megkorbá- csolnám, vagy plane fölakasztanám a 'része- hajló és csaló embereket.”

— A' úgy! az más! bizonyosan vala- mely csaló körmei közé kerültél, ki utolsó fityingedtől is megfosztott!

„Nem igaz, de ne csürjük csavarjuk, elmondom, vigyázz! Múlt héten a kupak ta- nács gyűlésén kérdőre vontam bíró uratam, hová tűntek, vagy mire fordítottak a spróká- tor kezelése alatt lévő pénz? Vajon meg voltam-e elégedve a válaszzal, nem tartozik ide, de nem is azért lármáztam, politizáltam két óránit, hanem a hepciáskodó, tolakodó „Dukkmäuser Blatt” potentátója kavarta föl rendes és lassú folyású véretem!”

— Bizonyosan feleséged bevehetlen sziv- várát vette be rohammal és rajta kaptad a pász- tori percek! Mert potentátor uram ő ké- me ezer mester az ily csabító ügyekben. Is-

meri egész „Kiripóc” városunk e fényes ol- dalát!

„Az kéne még, porrá zúznám legkisebb porcikáját is, és a világ négy tája felé szór- nám, hogy nőjenek óriások belőle!”

— De hát mi bajod van, miért e nyug talanság, e fölháborodás, e nagyszerű kifaka- dás? Tán az újságban közölt valamit felőled, a mi bántja duzzogó szívedet!

„Legkevésbé sem! Sőt ellenkezőleg az bánt, hogy épen semmit sem közölt! Gon- dold csak mit csinált multkor a kupak tanács gyűlésének tudósításával?”

— Mit! hát szórakozottságában fidibus, és rágyújtott vele a pipára!

„Hisz ha még csak ezt tette volna, akkor nyugodt volnék, de sokkal rosszabbat tett! Közölte azt a világhírű Blattjában, de félt vagy kedveskedni akart bíró uramnak és a prókátornak, hogy meg ne bélyegezze a világ tettüket, és ezért egyszerűen az én kérdőre vonásomat ki vörös plájbászolta.

Nos mit szólsz hozzá, te sületlen éle- gyártó hős! Nem absurdum ez! Nem érde- melne meg e tettéért egy kis megfricskázás?

Különlélek.

— **Kiadó! nyilatkozol. Ér- tesítjük tisztelt olvasóinkat, ha azon részök, mely ta- punkat elfogadta s megtar- totta legfőbb csütörtöki az előzetesét meg nem küldi, hogy lapunk az új negyedében nem jelenik meg többé.**

Egyszermind tudatjuk a t. közönséggel, hogy elap- szott feje ellen senki sem indított pört, s így a pör mi- kenti eldőléséről nem is ér- tesíthette a közönséget a „Sopron” kiadója.

— A katonaság köréből. Kedden b. Pakeny altábornagy látogatta meg az itt állomásozó katonaságot. Szerdán meg- szemlélt a hadgyakorlatokat és este tiszte- letére katonai zene játszott a kasino kertben. Csütörtökön Kismartomba utazott.

— Tűz. Kedden reggel 1/3-kor tűz ütött ki az újteleki utca 33-ik házában. Önkéntes tűzoltó együletünk erőyes működé- sének sikerült a tüzet oly annyira korlátozni, hogy csak az említett ház födele égett le.

— H o g y s z o r u l t m e g e g y - s z e r K i s J á n o s a k ö l t ő. Kist theo- logus korában ki küldték egyszer a pünkösdi időben Vadosfára prédikálni. Eljön a vados- fai plébánoshoz, bemutatja magát és kéri, hogy engedje meg neki a pünkösdi hétfői pré- dikálást. Kis föllép a szószékre, körülnéz, mind idegen arc, megjéjvede kezdi: Kedves hiveim! Mi atyánk elakad, ijedségé- ben nem bírja folytatni. A plébános, ki az első padban ült, látja Kis zavarát, magához hívja a sekrestyét, ki az ajtóban állt, mon- dva: „Menjen csak sügön annak a sopronyi deáknak, hisz nem tud semmit.” A sekres- tyés oda megy és kezdi a „miatyánk” foly- tatását sügni: „ki vagy” Kis, ki még mindig zavart volt, azt mondja e sügásra: „Kis János sopronyi theologus vagyok.”

— R o s z m a g y a r s á g. A „Nyelvörben” olvassuk, hogy helytelen az a szinlap, mely Cherubini operája című „Viz- hordozót” mond „Vizhordó” helyett, ugy okoskodván, hogy ha „vizhordó” annyit mint a német Wasserfass, akkor a szeméthordó sem jó szó, mert annyi mint mistfass, hir- hordó neugkeitsfass, fegyverhordó waffenfass, s levélhordó brieffass. Szinlaphordó pedig theaterzettellass.

— A p r ó s á g o k A b d u l A z i z é l e - t e b ő l. Abdul Aziz szultánnak négy neje, de azonfelül igen sok rabnője volt. A szultán anyja maga is syrai rabszolganő volt. A róla szóló jelentések, szerint ő volt szerencsétlen fiának rossz csillaga. Hiú, rossz indulatú, nagy- ravagyó. Tekintélye a háremben csudával volt határos. Korlátlan hatalommal szabta meg a divatot, meghagyván a nőknek, hogy stíri fátyolt visejének és sárga cipőt, ne jár- janak se gyalog se kocsin Pera a keresztény városrészt utcáin, ne álljanak meg az európai kereskedések kirakatai előtt s be ne lépjenek az ily boltokba. A nők kijátszották a valide

szultána rendelkezéseit, épuigy mint fia irádít a férfiak. E nők a palotában bizonyos rend- szer szerint voltak osztályozva. Voltak köz- tük felügyelő nők, énekesnők, zenélők, táncos- nők, komornák, szobaleányok és közönséges szolgánok. — Az eunuchokat az egyiptomi khedive szállította Nubiából. Ezek ügyeltek a nőkre, álltak szolgálatukra, kísérték sétaut- jaikon. A hárem fenntartása 30 millió frankba került. Személyzete állt 712 rabnő- ből, 148 háremőrből. A szultán szolgálatára 310, anyjájára 250, Abdul-Medzsid hét gyerme- ke szolgálatára 80 rabnő volt rendelve. De nem ezek terheltek legjobban az ottomán kincs- tárt, mivelhogy ezek egy hónapra csak egy török fontot, 23 frankot kaptak fizetésül, a ruházaton és teljes ellátáson kívül. Az apró csecebecsék, képek, porcellándolgok, éksze- rek közel nyolc millió frankot emésztettek el évenként. A hárem öröket jobban fizettek a rabnőknél. A Kiszlar-aga, az első eunuch 500 török font fizetést huzott havonként (138.000 frank) s a legszerényebb állású eu- nuch is fel ment 230 frankra havonként. Ezek közt felemelendő a muszsaibok, kik a szultán és a háremhölgyek közt váltott üzé- neteknek voltak hordozói. 14-en voltak s 60 fontot 1380 frankot kaptak egy óra. — Tekintsük meg a hárem budgetjének más té- teleit is. E szerint a szultán anyja 72, nővé- re Adilé szultána 18, Murad (a mostani szul- tán) 12 ezer, ennek anyja 1400 frankot kap- tak évenként míg a többi családtagok 4800 és 9000 frank közt változó összeget. A csá- szári család tagjainak személyes járandósága 214.800 frankot tett ki. — Az elhalt szultán után öt gyermek, négy fiu és egy leány maradt. Ezek közt legidősb Juszsuf Izzedin, kit atyja örökösének akart. Tizekilenc éves, nem rokonszenves s oly korlátolt elméjű, hogy ritkaság. Dzsemal Eddin tehetségesebb szel- lemileg és testileg is, tizenhárom éves és már admiral. Szelim még nem tíz éves, tüz- érőrnagy. A negyedik Abdul-Medzsid öt éves tengerész őrnagy. Szalíhe szultána még csak négy éves.

— A n g o l o s a n. Pim angol kép- viselő interpellálta Disraelit a Helgoland szig- et átengedésére vonatkozólag. Péntekre vár- ta a választ. Pim készülődött a válasznak minden részletére ismét megtenni ellenvété- seit. Elnök jelenti, hogy a miniszterelnök fele- lni akar; a gyorsírók ónjaikat hegyezik; általános helyre! Disraeli fellép és szól: „A híreik legkisebb alapja sincs, uram!” — s azzal leül. Általános tetszés és nevetés. A válasz megtörtént.

— F é n y í r á s g ő z s e b e s - s é g g e l. A fővárosban Horváth Zsigmond amerikai fényírást üz, ami abból áll, hogy két perc alatt fényképezik az embert s a kész képet rögtön papírkertbe átszolgáltat- ják; mindez csak pár pillanat műve s egy kép kerettel együtt 40 krba kerül.

— A v o l t s z u l t á n k i n c s e i b ő l. Abdul Aziz eltemetése után palotájában nagy számú szekrényt, melyekben 30 millió font volt eltéve, úresen találtak. Csupán 8 milliót találtak meg consolidékban és őt, a- ranynyal töltött dobozt melyek tartalma még nics megolvassa, azonban kitehet mintegy 600 ezer fontot. A valida szultánnó vagyon — mintegy 5 millió consolidékban — eltűnt. Egész halom szétépett jegyzéket találtak ér- tékpapirokról, melyek hiányzanak. szintgy hiányzik azon drága gyémántok és egyéb drá- ga kövek legnagyobb része, melyeket Abdul Aziz, mint szorgalmas gyűjtő uralkodása alatt magának megszerzett. S az eltűnt papirokat és ékszerket sehol sem találják s a gyanus személyeket is, kikről azt vélik, hogy az el- tűnt drágaságokról valamit tudnak, hífbán ki- sérlik figyelemmel. A volt török szultán ma- gánvagyonát konstantinápolyi hírek kevesebbre teszik 10 millió frankra.

— G y u l a i P á l a b u d a p e s t i egyetem irodalmi tanszékére nevezetett ki. Együttal ő fölsége a király megengedte, hogy a magyar irodalom és magyar nyelvészet kü- lön-külön tanszékét nyerjen.

— K i e g y e z é s. Következő je- lenet fordult elő a frankfurti törvényszék előtt. Egy atya bíró elé idézte fiát, ki neki sok gondot és bűt okozott, és követelte a szigoru megbüntetést. Az öreg apa nehezen tartotta meg szilárd akaratát, és azért jól esett a mint a bíró kérdezte: „Akárja fiát megbűn- tetni?” Az öreg gondolkozik, végre megszól- lal: „Napjaim végét nyugodtan akarom töl- teni. Keresztély akarsz Amerikába utazni, ha igen, akkor nem büntetlek meg?” — „Igen” hangzott a másik oldalról; mire e

siheder fölszólatott, hogy mennél előbb pusz-
túljon új hazájába.

— **Meghívás.** A sopronyi ipar-
iskolán az idei közvizsgálat folyó évi június hó
29-én délelőtti 10—12 órák a reálintézet
épületében fog megtartatni; mire a t. c. egy-
leti tagok és általán a nevelés ügynek bará-
tai tisztelettel meghívotnak. **Vizsgarend**
1. Mindkét osztály vizsgálja d. e. 10—12 órá-
ig. 2. A rajzok kiállítása a vizsgálati-terem-
ben. 3. A vizsgálat végeztével zárúnnepély és
díjosztás. Soprony, 1876 június 10-én. Az
iparos oktatást terjesztő egyesület választmánya

— **t—** **Kereszttség, esküvő és**
utolsó kenet. Prágában egy nőtlen
férfi e napokban megbetegedett, betegsége oly
fokot ért, hogy a legrosszabbat reméltek. A
beteg, ki több ideje már egy leánnyal szo-
rosabb viszonyban élt, nemrég egy gyermek-
nek, apja lett, kit eddig még meg nem keresz-
teltettek. Most halálos ágyán legforróbb
óhaja a leánnyal egybekelni; a miért is este
hat órák megjelentek az esküvő tanuk, két
keresztstülő és a plébános. Miután az orvos
bebizonyította, hogy a beteg valóban halála
küszöbén áll, elkezdődött a szertartás. Először
a férfi gyönt és áldozott, aztán a nő.
Erre a két házaspár esküdött, utánuk a
gyermeket keresztelték, az anyára áldást
adtak és végre a beteget az utolsó kenet-
tel látták el.

— **V Murad,** a mostani török uralko-
dó, 1840-ben született, fia Abdul Medsidnek,
s így unokaöccse volt a boldogult Abdul
Azisnak. Tehetségéről sok dicséret, sok szé-

pet mondanak; még hercegsége idejében kö-
zölték az új török lapok egyes nyilatkozatait,
melyeket az Oszmán birodalom ujáteremté-
séről mondott s azért ragaszkodtak hozzá oly
lelkességgel és tüntetéssel. Ő mint Ibrahim
óta minden uralkodó herceg, a háremben
nyerte nevelését. Ez nem foglal magában
dicséretet; mert a háremi nevelés alól kike-
rült uralkodók nem közelítik meg dicső elő-
jeiket, legtöbbször elsatnyult és képtelen fe-
jedelmek voltak, kivéve II. Mahmudot, ki
minden tekintetben méltó utódja volt eleinek.
De a szép szellemi tulajdonok, melyek Mu-
radot háremi nevelése dacára is előnyösen
megkülönböztetik a többi hercegtől, azt en-
gedik reménylenünk, hogy vele népének ja-
vát munkálni tudó fejedelem ült a dicsően
uralkodott Ozmán ház székére. Annyi min-
denesetre van benne, hogy nem önféjű, saját
akarát nem tolja a közvélemény fölé köny-
nyen engedi magát a jóra vezetett, a józan
reformok barátja, művelt ember, ki a külföl-
det ismeri, az európai szokásoktól nem ide-
gen, franciául is beszél s általános művelt-
séggel is bír. Ha e tulajdonokhoz még erőly
is járul, a mit vele együtt minsterei is ki-
fognak fejteni, akkor remélhető, hogy népe-
nek javára lesz uralkodása.

Vegyesek.

— **Dóczy Lajos** „Csók” vigjáté-
kát opera szövegge dolgozza át, s Goldmark

zenét ír hozzá. — **Jókai Mórtól** is-
mét három kötet jelent meg. Egy kötetben
a „Debreceni lunatikus” című elbeszélést
kapjuk, két kötetben pedig „Egész az északi
polusig” című regényét. — **A varsói in-**
dóházban tűz ütött ki, mely két millionyi
kárt okozott. — **A z aradi vár ruharaktá-**
rából elloptak 300 pár bakancsot, 90 magyar
padrágót, köpenyt és zubonyt. — **P ü s p ö k**
Ladányban egy 76 éves egyén akasztotta fel
magát. — **A brüsszeli z avargá-**
sok erős rendszabályok által lecsendesültek.
— **A nemzetimuzeum** a k május-

ban 19 ezer látogatója volt. — **A m. t.**
akademia nyelv- és szépirodalmi osz-
tálya jun. 19-ki ülésén Barna Ferdinand felolva-
sást tartott a „mordrinek történelméről”, és
Hunfalvy Pál „A folyó vizek neveiről” — **A**
Versaillesi nemzetgyűlésben Buffet-
nek szenatorrá választását fűtytel fogadták;
miért is az elnök kiűritette a karzatokat. —
Weitensteini (Stajeroszág) köszén-
bányában hat munkás lelé halálát rosz leve-
gő következtében.

Heti vásár.

Sopronyban 1876 június 23-án.

Buz.	Rozs.	Árpa.	Zab.	Török- buz.	Széna.		Szal- ma.	
					100K.	ft. kr.	100K.	ft. kr.
Htl. ft. kr.	Htl. ft. kr.	Htl. ft. kr.	Htl. ft. kr.	Htl. ft. kr.	100K.	ft. kr.	100K.	ft. kr.
80 9 50	35 7 50	15 5 60	80 4 40	40 5 60	25 3 20	50 2 60		
420 8 85	55 6 90	13 5 40	120 4 20	60 5 30	75 2 —	20 2 —		
200 8 20	30 6 30	7 5 20	— — —	— — —	— — —	— — —		

Romwalter Károly

könyvnyomdája

Soprony, várkerület 121. sz. a.

ajánlkozik mindennemű nyomtatványok elkészítésére: irodák, hivatalok stb. számára a leg-
külömbféle alakokban. Lapok, könyvek és alkalmi nyomtatványok a legnagyobb terje-
delemben és különféle nyelven gyorsan és pontosan készítetnek. Kaphatók itt továbbá kész
nyomtatványok magyar és német nyelven, egyes és nagyobb részletekben a legolcsóbb
árakon.

Ügyvédi irodanyitás.

Van szerencsém a t. c. közönség tudomására hozni, mi-
szerint ügyvédi irodámat

Nagymartonban

f. é. június hó 15-én megnyitottam.

Hartmann Károly,
köz- és váltó-ügyvéd.

Kitünő

liesingi márciusi sör palackokban.

1 harminc palackos láda . . . 4 frt. 20 kr.

Egyes palack — frt. 16 kr-ával kapható.

Az üres palackok és ládák árát mint betétet, ha azok
jó állapotban jutnak vissza, egészen megtérítem.

Tisztelettel

Sznistsák J. O.

Sopronyban, fegyvertárutca 1sz. a.

10

Nyomatott Sopronyban Romwalter Károlynál.

Vasuti menetrend 1876 majus 15-től.

Vonat szám	Kiinduló állomás.	Soprony.		Időzik (perc)	Soprony.		Vég- állomás.	Megjegy- zés.
		Érkezik	ó. p.		Indúl	ó. p.		
Kanizsa-Bécs felé.								
301	Eszékéről . . .	reggel	5 6	16	reggel	5 22	Bécs.	A vonatok a prágai idő szerint köz- lékednek.
313	Budáról	délelőtt	11 4	18	délelőtt	11 22	„	
311	Szombathelyről	este	5 25	8	este	5 33	„	
315	Kanizsáról . . .	éjjel	10 12	—	—	—	Soprony.	
Bécs-Kanizsa felé.								
316	Soprony	—	—	—	reggel	5 7	Kanizsa	A prágai idő a budapestinél 18 perccel, és a béc-inél 8 perccel késik.
312	Bécsből	délelőtt	11 —	12	délelőtt	11 12	Szombath.	
314	„	délután	2 58	18	délután	3 16	Buda	
302	„	éjjel	10 20	10	éjjel	10 30	Eszék	

Ajánlkozás.

Egy kovács, ki több évig a m. kir. állami ménesben, mint
patkoló kovács alkalmazva volt, ki a magyar és német nyelv-
vet tökéletesen bírja, ajánlkozik valamely urasághoz vagy
községhez kovácsnak.

Bővebb fölvilágosítást Sopronyban Romwalter C. könyvnyom-
dájában szerezhetni.

Hirdetmény.

Sopronymegyében, rábaközben egy 300 holdból álló tagosított gazdasági épületekkel
felszerelt birtok, folyó évi Szt. Mihály naptól kezdőleg kedvező feltételek mellett több
évekre haszonbérbe adandó. — A haszonbérleti feltételekről személyesen vagy levél
útján értesítést ad **Baditz Lajos** kir. közjegyző Kapuvárott. 5—5